

УДК: 130.2:124.2

ДІЯЛЬНІСНЕ РОЗУМІННЯ ПРОБЛЕМИ СЕНСУ БУТТЯ ЛЮДИНИ З ТОЧКИ ЗОРУ В.Е. ФРАНКЛА

Полозов М.О.

Науковий керівник – к. філос. н., доц. Покровський А.М.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. філософії,
м. Харків, Україна

тел. (057) 702-14-65.

This work is devoted to the analysis of the problem of the meaning of human life from the point of view of Viktor Frankl. An objective activity idea of the meaning of human life is shown, an integral understanding of the meaning as the totality of all the consequences of human activity in the objective world, as a projection of the worldview on the objective conditions of an individual's life. The fundamental factors that determine the choice of the meaning of life, among which both objective natural conditions and sociocultural ideas, as well as personal components of the meaning of life, are indicated.

Питання про сенс буття є одним із головних питань у філософії, бо стійкі уявлення про сенс особистого життя є важливою умовою цілісності самого цього буття. Сам сенс є інтегральним вектором життя людини, він задає найбільш загальні суб'єктивні орієнтири діяльності. Сенс, у такому розумінні, є певною проекцією світогляду людини у просторі її соціального буття. Він є унікальним і специфічним тому, що він повинен і може бути здійснений лише цією людиною і тільки тоді, коли вона досягає розуміння того, що могло б задовольнити її власну потребу в сенсі.

Формування стійких уявлень про сенс особистого життя залежить не лише від соціокультурних факторів, які через соціалізацію впливають на формування особистості, а й від природних чинників, до яких людина, як член популяції, повинна бути адаптована. На вибір сенсу життя впливають певні об'єктивні обмеження: природний відбір як самих носіїв сенсу життя, так і суспільства, де переважає той чи інший сенс життя [1]. Серед природних чинників необхідно розглядати не лише зовнішнє середовище, а й природу самої людини, з усіма її особливостями, потребами тощо.

Саме в межах такого розуміння Віктор Франкл говорить: «Справжній сенс життя потрібно відкривати у навколишньому світі, раніше ніж у самій людині або її власній душі. Буття людини завжди скероване до чогось або до когось іншого, – чи це сенс, який потрібно здійснити, чи інша людська істота, з якою потрібно зустрітися. Що більше ви забуваєте про себе, віддаючись виконанню справи чи любові до іншої людини, то більш людяним ви стаєте і тим повніше реалізуєте себе.» [2].

Франкл особливо наголошує, що смисли не вигадуються, не створюються самим індивідом – їх треба шукати і знаходити. Бо інакше такий сенс можна вважати штучно створеним суб'єктивним уявленням або

взагалі безглуздям. Але знайти сенс – не кінцева мета людини. Потрібно ще здійснити його.

Таким чином, Франкл відстоює об'єктивне і діяльнісне розуміння сенсу. Якщо людина пасивна, то не можна говорити про раціональне управління поведінкою та прагнення знайти сенс. Але якщо ж вона цілеспрямовано активна, то ця активність не є абстрактною, і вона завжди виявляється в конкретній об'єктивній ситуації життя. Причому, для цього людина серед великої кількості своїх можливих дій обирає ті, які вона вважає найбільш доцільними та корисними.

Людина існує у світі, де все взаємопов'язано, тому в силу цього будь-яка її дія або бездіяльність об'єктивно має той чи інший результат. Розуміння результату як сенсу є суб'єктивним, але само прагнення об'єктивно зумовлено притаманною людині потребою в цілісності та відкритості свого буття, що й розкривається в сенсі. Саме завдяки прагненню до реалізації сенсу свого життя людина відкривається для глибинних відносин зі світом та іншими людьми. Звідси стає зрозумілим, що сенс життя людини – це сукупність всіх наслідків його існування в об'єктивному світі.

Тому можна виділити три головні чинники, що уможливають набуття сенсу, його інтеграцію у світоглядну структуру особистості:

1. Взаємоузгодженість – коли людина бачить структуру та взаємозв'язок між суб'єктивними хвилюваннями та зовнішнім світом, розпізнає в них зрозумілі закономірності.

2. Цілеспрямованість – коли людина усвідомлює свої цілі, основні задачі та напрямки у житті.

3. Значущість – коли в людини є відчуття, що вона робить свій внесок у загальну справу та змінює ситуацію на краще.

Отже, сенс буття людини не може бути суто особистісним, бо він знаходиться в діяльності, яка завжди відбувається в об'єктивному просторі природних та соціокультурних факторів. Така діяльність повинна відповідати об'єктивним умовам середовища, сприйматися іншими людьми, зворотній зв'язок із якими через їхні позитивні реакції і може наповнити людину відчуттям осмисленості особистісного існування. А для того, щоб людина могла сама визначити чи повідомити про сенс свого існування, знайшла своє призначення відповідно до своїх здібностей, зробила своє життя максимально потрібним, плідним та корисним, їй потрібна чітка уява про сенс та призначення свого життя.

Список використаних джерел

1. Козаченко, О.О. Стиль життя: основні підходи до визначення // Вісник Львівського університету, Вип. 3. – С. 5–13.

2. Франкл В. (2016). Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі. — Харків: «Клуб Сімейного Дозвілля».